

Buda földalatti rejtelsei

— A várbeli török pincék kutatása —

Székesfővárosunk legérdekesebb természeti és történelmi emlékei közé tartoznak a Vár házai és utcai alatt elterülő nagykiterjedésű üregek, amelyeket a várbeli polgárok „török- vagy szikla-pincék” néven ismerik. Régebben, a szőlőkultúra virágzása idejében, amikor a budai hegyek alját szőlők övezték, ezeknek a pincéknek nagy szerepük volt. Mikor azután a szőlők elpusztultak, a pincék is elvesztették egykori közgazdasági jelentőségüket s ma már jóformán teljesen feledésbe mentek. Az időnkint egyik-másik napilapban megjelent cikkeken kívül, amelyek e pincék legendáival foglalkoznak, alig találunk más tudományos jelentőséggel bíró, közleményeket.

Az első, aki ezekre a pincékre felhívta figyelmemet s azok kutatását sürgette, vitéz *Aggházy Kamill* ezredes, a Hadimúzeum igazgatója volt. Mivel azonban a tudományos körök és az irodalom ezekről a „török pincék”-ről, mint közetbe vájt mesterséges alkotásokról emlékeznek meg, nem tartottam magamat illetékesnek arra, hogy mint barlangkutató, ezekkel a műüregekkel foglalkozzam. Mult év végén azután mégis több sziklapincét látogattam meg s ekkor legnagyobb meglepetésemre azt tapasztaltam, hogy ezek a pincék mind eredetileg természetes úton mésztufában keletkezett üregek, vagyis barlangok, amelyeket azután az ember többé-kevésbé átalakított. Mikor ez a rendkívül fontos megállapítás megtörtént, a m. kir. Földtani Intézet magáévá tette e pincebarlangok ügyét s azok földtani és barlangtani vizsgálatával e sorok íróját bízta meg. Bejárásaimon még *Kalmár János* régész-mérnök, a Magyar Nemzeti Múzeum Történelmi Osztálya megbízásából vett részt. Hűséges segítőtársaim voltak még *Barbie Lajos* és *Kiss Miklós*, akik a nehezebben hozzáférhető üregeket és aknákat mászták be, továbbá a pincék kivi-

lágításáról és fényképezéséről is gondoskodtak.

Ez a kis expedíció a mult év decembertől kezdve egészen ez évi március hó közepéig házról-házra járva az összes várbeli pincéket bejárta, megvizsgálta és a legfontosabbakat lefényképezte. A munka nem ment mindenütt teljesen simán, mert sok helyen tudományos vállalkozásunkat bizalmatlansággal fogadták és csak ismételt magyaráztatás és igazolás után juthattunk a pincébe. Ezek azonban csak egyes esetek voltak, általánosságban véve a pincetulajdonosok, értesülve arról, hogy hivatalos tudományos pincevizsgálatok folynak, teljes megértéssel, sőt helyenkint élénk érdeklődéssel fogadták munkánkat.

Bejárásainkat befejezve most az egyes alkalmas pincék felásására kerül a sor, amely munkát a székesfőváros megbízásából és támogatásával eszközöljük. A várbeli sziklapincék történelmi szerepét ugyanis jórészt még homály fedi, az előttünk álló ásatásoknak a feladata lesz, hogy ezt a homályt eloszlassák és egyes pincék rejtett titkait felderítsék. Ezt a nagy jelentőségű tudományos munkát azonban csakis a pincetulajdonosoknak újabb megértő támogatásával végezhetjük el eredményesen. Ezért mindazokhoz, akik bennünket pincéikben eddig is szívesen láttak, arra kérem, hogy ezt az újabb vállalkozásunkat is hasonló előzékenységgel fogadják.

Kadic Ottokár dr.

m. kir. főgeológus, c. egyet. tanár.

A véletlen is segít gyarapítani ezeket a földalatti látványosságokat és most a Bécsikapu-téren folyó báró Hatvány-féle ház restaurálásakor a pince alatt egy nyolcszögű románstílusú templomszlopra akadtak, amely állítólag nagyarányú zsinagógának egyik része, amely az akkori Sambbsta-ger Markt-on épült.

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Budapestre vonatkozó újságcikkek		Szerző:		Tárgy	Oszkályozás
		Cím: <i>Buda földalatti rejtelsei</i>			
Forrás: <i>Budai Napló</i>		Idő		Személy	"1932"
(Hely) <i>MP</i>		(Idő) <i>1932. I. 2.</i>			
		(OI)			

551.44